



### ਸਾਧਾਰਨ ਜਾਣ - ਪਹਿਚਾਣ

ਥਾਟ - ਕਾਫੀ  
 ਵਾਦੀ ਸੁਰ - ਰੇ  
 ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ - ਪ  
 ਜਾਤੀ - ਔੜਵ-ਔੜਵ  
 ਸਮਾਂ - ਦੁਪਹਿਰ (ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ)  
 ਸੁਰ - ਦੋਨੋਂ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਗ, ਧ ਵਰਜਿਤ  
 ਵਿਸਥਾਰ ਸਪਤਕ - ਮਧ ਤੋਂ ਤਾਰ ਸਪਤਕ  
 ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ - ਸ, ਰੇ, ਪ  
 ਪ੍ਰਾਕਿਰਤੀ - ਚੰਚਲ  
 ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਰਾਗ - ਸੁਰ ਮਲਾਰ  
 ਅਰੋਹ - ਨੀ ਸ, ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਸ  
 ਅਵਰੋਹ - ਸ ਨੀ ਪ ਮ ਰੇ ਸ  
 ਪਕੜ - ਨੀ ਸ ਰੇ, ਮ ਰੇ, ਪ ਮ ਰੇ, ਨੀ ਸ

ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਲੋਕ - ਗੀਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੋਈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਖਿਆਲ ਛੋਟਾ ਖਿਆਲ, ਛੋਟਾ ਖਿਆਲ ਅਤੇ ਤਰਾਨੇ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਨੁਮਰੀ ਨਹੀਂ ਗਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ:- ਬੁੱਧ ਸਾਰੰਗ, ਗੋਂਡ ਸਾਰੰਗ, ਮੀਆਂ ਕੀ ਸਾਰੰਗ, ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ, ਮਧਮਾਂਦ ਸਾਰੰਗ ਆਦਿ।

### ਅਲਾਪ:-

1. ਸ, ਨੀ ਸ ਰੇ, ਰੇ ਮ ਰੇ, ਪ ਮ ਰੇ, ਸ ਰੇ ਮ ਰੇ, ਨੀ ਸ
2. ਨੀ ਸ ਰੇ, ਮ ਰੇ, ਮ ਪ ਨੀ ਪ, ਮ ਰੇ ਰੇ ਮ ਪ ਮ ਰੇ, ਨੀ ਸ
3. ਮ ਪ ਨੀ ਸ, ਨੀ ਸ, ਮ ਪ ਨੀ ਸ ਰੋਂ ਨੀ ਸ, ਨੀ ਪ ਮ ਪ ਮ ਰੇ, ਸ ਰੇ ਨੀ ਸ

**ਰਾਗ ਵਰਿੰਦਾਵੰਨੀ ਸਾਰੰਗ- ਵੱਡਾ ਖਿਆਲ (ਇੱਕ ਤਾਲ)**

**ਸਥਾਈ:-** ਕਾਹੇ ਹੋ ਤੁਮ ਕਿਨਹੀ ਹਮ ਸੰਗ ਇਤਨੀ ਨਿਠੁਰਾਈ।

**ਅੰਤਰਾ:-** ਔਰ ਕੇ ਸੰਗ ਰਾਤ ਰਾਮ ਰੰਗ,  
ਮੇਰੀ ਸੁਧ ਦੀਨੀ ਬਿਸਰਾਈ।

| 1                    | 2                         | 3                                                              | 4 | 5   | 6    | 7   | 8      | 9  | 10 | 11     | 12      |
|----------------------|---------------------------|----------------------------------------------------------------|---|-----|------|-----|--------|----|----|--------|---------|
| -<br>ਗ<br>ਸਾਂ<br>ਸ   | -<br>ਯ<br>ਸਾਂ<br>-        | <b>ਸਥਾਈ:-</b><br><br>ਸ ਨੀਸ਼<br>ਤੁ ਮਯ<br>ਨੀ ਪ<br>ਨੀ ਯ           |   | ਰੇ  | ਮਪ   | ਰੇ  | -      | ਮ  | ਪ  | ਨੀ, ਪਮ | ਰੇਸ     |
|                      |                           |                                                                |   | ਕੀ  | ਯਯ   | ਨਹੀ | ਯ      | ਹ  | ਮ  | ਕਾਯਯ   | ਰੇਯ     |
|                      |                           |                                                                |   | ਰੇ  | ਮ    | ਪਮ  | ਰੇ     | ਸ  | ਸ  | ਨੀਪ    | ਨੀ      |
|                      |                           |                                                                |   | ਨਿ  | ਠ    | ਯਯ  | ਰਾ     | ਈ  | ਯ  | ਸੰਯ    | ਗ       |
|                      |                           |                                                                |   |     |      |     |        |    |    |        |         |
| ਸਾਂ<br>ਕੇ<br>ਪ<br>ਗੀ | ਸਾਂਸਾਂ<br>ਸੰਗਾਂ<br>-<br>ਯ | <b>ਅੰਤਰਾ :-</b><br><br>ਨੀ ਸਾਂ<br>ਰ ਹਾਂ<br>ਮਪ ਨੀਸ਼ਾਂ<br>ਸੁਧ ਦੀਯ |   | ਰੇਂ | ਮਰੇਂ | ਸਾਂ | ਨੀਸ਼ਾਂ | ਨੀ | ਪ  | ਮਪ     | ਨੀਪ, ਨੀ |
|                      |                           |                                                                |   | ਤ   | ਰਾਯ  | ਯ   | ਮਰੇਂ   | ਗ  | ਯ  | ਔਯ     | ਰ ਯ ਨ   |
|                      |                           |                                                                |   | ਨੀ  | ਪ    | (ਪ) | ਮ      | ਰੇ | ਸ  | ਮਰੇ    | ਮਪ      |
|                      |                           |                                                                |   | ਨੀ  | ਯ    | ਬਿਸ | ਰਾ     | ਯ  | ਈ  | ਮੇਯ    | ਮਪ      |
|                      |                           |                                                                |   |     |      |     |        |    |    |        |         |

ਰਾਗ ਵਰਿੰਦਾਵੰਨੀ ਸਾਰੰਗ- ਵੱਡਾ ਖਿਆਲ

| 1      | 2       | 3        | 4     | 5      | 6       | 7       | 8      | 9       | 10     | 11  | 12  |
|--------|---------|----------|-------|--------|---------|---------|--------|---------|--------|-----|-----|
| ਨੀਸਰੇਮ | ਰੇਸਨੀਸ  | ਨੀਸਰੇਮ   | ਪਮਰੇਮ | ਪਨੀਪਮ  | ਰੇਮਪਮ   | ਰੇਮਪਮ   | ਰੇਸਨੀਸ | ਨੀਸਰੇਸ  | ਨੀਪਨੀਸ | ਕਾਸ | ਰੇਸ |
| ਪਮਰੇਮ  | ਪਨੀਸਰੋਂ | ਸੰਨੀਪਮ   | ਰੇਮਪਮ | ਰੇਮਰੇਸ | ਨੀਸਰੇਮ  | ਪਨੀਸਰੋਂ | ਸੰਨੀਪਮ | ਰੇਮਪਮ   | ਰੇਸਨੀਸ | ਕਾਸ | ਰੇਸ |
| ਨੀਸਰੇਮ | ਰੇਸਪਨੀ  | ਸਰੋਂਸੰਨੀ | ਪਮਰੇਸ | ਰੇਮਰੇਸ | ਰੇ-ਰੇਮ  | ਰੇਸਰੇ-  | ਰੇਮਰੇਸ | ਹ       | ਮ      | ਸੰਸ | ਗ   |
| ਪਮਪਮ   | ਰੇਮਰੇਸ  | ਨੀਸਨੀਪ   | ਨੀਪਮਪ | ਰੇਮਰੇਸ | ਰੋਂਸਰੇਸ | ਨੀਪਮਪ   | ਰੇਮਰੇਸ | ਰੇ- - - | ਰੇਮਰੇਸ | ਕਾਸ | ਰੇਸ |

ਰਾਗ ਵਰਿੰਦਾਵੰਨੀ ਸਾਰੰਗ- ਛੋਟਾ ਖਿਆਲ (ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਸਥਾਈ:- ਬਨ ਬਨ ਢੁੰਢਨ ਜਾਉਂ।  
ਕਿਤ ਹੂੰ ਛਿਪ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ।

ਅੰਤਰਾ:- ਸ਼ੀਸ ਮੁਕੁਟ ਅਰ ਕਾਨਨ ਕੁੰਡਲ  
ਬੰਸੀ ਧਰ ਮਨ ਰੰਗ ਫਿਰਤ ਗਿਰਧਾਰੀ।

| 1       | 2    | 3    | 4    | 5    | 6    | 7   | 8  | 9  | 10 | 11  | 12 | 13  | 14 | 15 | 16 |
|---------|------|------|------|------|------|-----|----|----|----|-----|----|-----|----|----|----|
| ਸਥਾਈ:-  |      |      |      |      |      |     |    | ਸੰ | ਸੰ | ਰੋਂ | ਸੰ | ਨੀ  | -  | ਪ  | ਮ  |
| ਰੇ      | -    | ਮ    | -    | ਪ    | -    | -   | -  | ਬ  | ਨ  | ਬ   | ਨ  | ਢੂੰ | ਯ  | ਢ  | ਨ  |
| ਜਾ      | ਯ    | ਯ    | ਯ    | ਊ    | ਯ    | ਯ   | ਯ  | ਮ  | ਪ  | ਸੰ  | -  | ਨੀ  | ਪ  | ਮ  | ਰੇ |
| ਰੇ      | ਪ    | ਨੀ   | ਪਮ   | ਰੇ   | -    | -   | -  | ਕਿ | ਤ  | ਹੂੰ | ਯ  | ਛਿ  | ਪ  | ਗ  | ਏ  |
| ਕ੍ਰਿ    | ਯ    | ਬਣ   | ਮੁਯ  | ਰਾ   | ਯ    | ਯ   | ਗੀ |    |    |     |    |     |    |    |    |
|         |      |      |      | 2    |      |     |    | 0  |    |     |    | 3   |    |    |    |
| ਅੰਤਰਾ:- |      |      |      |      |      |     |    | ਸੰ | -  | ਸੰ  | ਸੰ | ਨੀ  | ਸੰ | ਸੰ | ਸੰ |
| ਮ       | -    | ਪ    | ਪ    | ਨੀ   | ਪ    | ਨੀ  | ਨੀ | ਕਾ | ਯ  | ਨ   | ਨ  | ਨੀ  | ਯ  | ਡ  | ਲ  |
| ਸ਼ੀ     | ਯ    | ਸ    | ਮ    | ਕੁ   | ਟ    | ਔ   | ਰ  | ਨੀ | ਸੰ | ਰੋਂ | ਸੰ | ਨੀ  | ਸੰ | ਨੀ | ਪ  |
| ਨੀ      | ਸੰ   | ਰੋਂ  | -    | ਮੰ   | ਮੰ   | ਰੋਂ | ਸੰ | ਰੰ | ਯ  | ਗ   | ਫਿ | ਰ   | ਤ  | ਗਿ | ਰ  |
| ਬ       | ਯ    | ਸੀ   | ਯ    | ਧ    | ਰ    | ਮ   | ਨ  |    |    |     |    |     |    |    |    |
| ਮਪ      | ਨੀਸੰ | ਰੇਸੰ | ਰੇਸੰ | ਨੀਸੰ | ਰੇਸੰ | ਨੀ  | ਪ  |    |    |     |    |     |    |    |    |
| ਧਾਯ     | ਯਯ   | ਯਯ   | ਯਯ   | ਯਯ   | ਯਯ   | ਗੀ  | ਯ  | 0  |    |     |    | 3   |    |    |    |
|         |      |      |      | 2    |      |     |    |    |    |     |    |     |    |    |    |

ਰਾਗ ਵਰਿੰਦਾਵੰਨੀ ਸਾਰੰਗ- ਛੋਟਾ ਖਿਆਲ

“ਤਾਨਾ”

| 1     | 2   | 3    | 4    | 5   | 6   | 7   | 8    | 9    | 10  | 11  | 12  | 13  | 14 | 15  | 16        |
|-------|-----|------|------|-----|-----|-----|------|------|-----|-----|-----|-----|----|-----|-----------|
| ਨੀਸ਼ੁ | ਰੇਮ | ਪਨੀ  | ਪਮ   | ਪਮ  | ਰੇਮ | ਰੇਸ | ਨੀਸ਼ | ਬ    | ਨ   | ਬ   | ਨ   | ਫੁੰ | ਯ  | ਢ   | ਨ         |
| ਸਰੇ   | ਮਪ  | ਨੀਨੀ | ਪਮ   | ਰੇਮ | ਪਮ  | ਰੇਮ | ਰੇਸ  | ਬ    | ਨ   | ਬ   | ਨ   | ਫੁੰ | ਯ  | ਢ   | ਨ         |
| ਨੀਸ਼  | ਮਪ  | ਰੇਸ  | ਨੀਸ਼ | ਰੇਮ | ਪਮ  | ਧਨੀ | ਸ਼-  | ਪਨੀ  | ਸਰੇ | ਸਨੀ | ਪਮ  | ਰੇਮ | ਪਮ | ਰੇਸ | ਨੀਸ਼ (ਸਮ) |
| ਪਮ    | ਰੇਮ | ਪਨੀ  | ਸਰੇ  | ਸਨੀ | ਪਮ  | ਰੇਸ | ਨੀਸ਼ | ਨੀਸ਼ | ਰੇਮ | ਪਨੀ | ਸਰੇ | ਸਨੀ | ਪਮ | ਰੇਸ | ਨੀਸ਼ (ਸਮ) |